

خدمات

باکیفیت؛

موانع و

راهکارها

سیداکبر موسوی داور

عضوهیئت عالی نظارت و عضو کمیته کنترل کیفیت سازمان حسابرسی

حسابرس

از پذیرش دعوت مجله حسابرس برای شرکت در موضوع مهم بازبینی‌کننده کیفیت کار حسابرسی، سپاسگزاریم. بینش و نظرات شما که حاصل تجربه و مشارکت شما در مسایل حرفه‌ای است، برای خوانندگان مجله فرصت و غنیمت ممتازی است.

در اولین پرسش‌نگاهی کلی به وضعیت و شرایط حرفه حسابرسی و کنترل کیفیت حسابرسی در ایران اشاره کنید.

موسوی داور

همانطور که می‌دانید، حرفه حسابرسی و اطمینان‌بخشی به خدمات حرفه‌ای در توسعه اقتصادی و پیشرفت جهان و کشورها از جمله ایران، نقش مهمی دارد. همچنین در رابطه با برنامه‌های فعالیتهای اقتصادی که برپایه صورتهای مالی حسابرسی شده به‌وسیله حسابرسان مستقل واجد شرایط تهیه شده باشد، خدمات حسابرسی کمک می‌کند که تصمیم‌گیرندگان تصمیم‌های مطمئن‌تری بگیرند. لذا تهیه گزارشهای حسابرسی با کیفیت و نقش کنترل کیفیت در موسسه‌های حسابرسی جهت صدور

نباشند. این موضوع موجب فشار مضاعف بر حسابرسان در انجام خدمات حرفه‌ای و خدمات باکیفیت می‌گردد.

با توجه به موارد مذکور صدور گزارش‌های حسابرسی با کیفیت نقش اساسی در اعتباردهی به حرفه حسابرسی داشته و موجب پذیرش مناسب‌تر حرفه توسط جامعه استفاده‌کنندگان می‌گردد. لذا در سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی واحد کنترل کیفیت از مهمترین و اساسی‌ترین تشکیلات اداری و حرفه‌ای جهت بررسی و کنترل گزارش‌های صادر شده می‌باشد. لازم به توضیح است جهت حمایت از حرفه و نظارت مناسب بر آن و نیز ایجاد جایگاه و حمایت قانونی‌تر در سالهای اخیر، بحث تشکیل نهاد ناظر بر خدمات حرفه‌ای از طریق لایحه دولت و طرح مجلس در جریان است که امیدواریم این موضوع به ایجاد جایگاه مناسب نقش حسابرسان در جامعه منجر گردد. البته مشکلات موجود بدین معنی نمی‌باشد که در حال حاضر موسسه‌های حسابرسی خدمات حرفه‌ای بی‌کیفیت ارائه می‌دهند. بلکه مشکلات مطرح شده موجب تحلیل رفتن و تضعیف موسسه‌ها و کارکنان شاغل حرفه‌ای می‌باشد که در نتیجه آن حسابرسان مجبور به ارائه خدمات حرفه‌ای با استرس و فشارهای زیادی هستند.

قابل توضیح است که سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران از طریق واحد کنترل کیفیت بخش عمده‌ای از خدمات حسابرسی ارائه شده به خصوص حسابرسی صورتهای مالی را با انتخاب نمونه‌های مناسب مورد بررسی و کنترل قرار می‌دهند که در سازمان حسابرسی بخشی از حقوق و مزایای کارکنان (کارانه) و نیز ارتقای کارکنان به رده مدیریت، مرتبط با امتیاز واحد کنترل کیفیت است. همچنین رتبه‌بندی موسسه‌های حسابرسی در جامعه حسابداران رسمی و بررسی احتمال تخلف موسسه‌های حسابرسی از طریق امتیاز واحد کنترل کیفیت انجام می‌گیرد که امتیازها و رتبه‌بندی موسسه‌های حسابرسی بخش خصوصی جهت انتخاب حسابرسان معتمد، مبنای کار بانک مرکزی، سازمان بورس و بیمه مرکزی قرار گرفته است.

سازمان

به اقدام حرفه حسابرسی برای بهبود کیفیت خدمات حرفه‌ای اشاره کردید. درباره آن بیشتر توضیح دهید.

گزارش‌های مذکور به منظور ارائه به استفاده‌کنندگان بسیار اهمیت دارد.

در این رابطه بخش عمده‌ای از حسابرسیهای واحد اقتصادی دولتی و خصوصی بیش از ۳ دهه است که از طریق سازمان حسابرسی به‌عنوان حسابرس بخش‌های دولتی و تحت پوشش آن، و جامعه حسابداران رسمی (موسسات حسابرسی) به‌عنوان حسابرس بخش‌های غیردولتی و خصوصی انجام می‌گیرد.

نبود منابع لازم در رابطه با استانداردهای مالی و یا نبود امکان دسترسی و ترجمه استانداردهای بین‌المللی مرتبط با حسابداری و حسابرسی و تغییرات زیاد و دائمی استانداردها از مشکلات حرفه در سالهای مذکور بوده که با تلاش و پشتکار مراجع حرفه‌ای و افراد مربوط در بخش‌های دولتی و یا خصوصی، بخش عمده‌ای از استانداردهای ملی همگام با استانداردهای بین‌المللی تدوین و به‌روزرسانی شده، ولی همچنین تا رسیدن به هدف نهایی، مشکلاتی در این مسیر وجود دارد.

به‌رغم ارائه خدمات حرفه‌ای مناسب در ۳ دهه اخیر توسط سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران (موسسه‌های حسابرسی)، به‌دلیل نبود توجه لازم توسط مراجع دولتی و بخش خصوصی به‌عنوان استفاده‌کنندگان نهایی از خدمات حرفه‌ای، نبود شناخت کافی و مناسب از نقش و خدمات ارزنده حسابرسان و انتظار بیش از حد از حسابرسان جهت کشف کلیه جریانها و تخلفهای بااهمیت و کم‌اهمیت اعم از سازماندهی شده توسط افراد خاص و وابسته به جریانهای سیاسی و رانتی، موانع ایجاد شده جهت حق الزحمه حسابرسان، ایجاد محدودیت زمانی جهت ارائه خدمات حرفه‌ای، و انتخاب برخی حسابرسان در چارچوب روابط خاص و ناسالم، تشکیلات حرفه‌ای جایگاه مناسبی در کشور نداشته و مورد حمایت مناسب مراجع مربوط دولتی و خصوصی قرار نگرفته است.

همچنین نبود توجه و حمایت لازم توسط مراجع مربوط استفاده‌کنندگان از خدمات حرفه‌ای اعم از بخش دولتی و خصوصی، موجب گردیده که سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران و در نتیجه موسسه‌های حسابرسی وابسته به آنها دارای منابع مالی لازم و حق الزحمه مناسب جهت گسترش و پیشرفت حرفه و ارائه خدمات حرفه‌ای مناسب و جذب نیروهای مناسب و کارآمد و آموزش کارکنان،

موسوی داور

در سه دهه اخیر حرفه حسابرسی کوششهای چشمگیری برای ارتقای خدمات حرفه‌ای به کار برده است؛ از جمله تهیه و ترجمه منابع لازم و چاپ کتب و نشریه‌ها جهت تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی ملی منطبق با استانداردهای بین‌المللی و سایر مباحث اقتصادی، به روزرسانی منابع با توجه به تغییرات زیاد استانداردها با توجه به شرایط اقتصادی جهانی و تهیه و به روزرسانی دستورعملها و آیین‌نامه‌های گزارشگری مالی و صورتهای مالی انواع فعالیتهای جاری، ارائه منابع مذکور به جامعه دانشگاهی کشور و واحدهای اقتصادی کشور، تشکیل سازمان حسابرسی و تشکیل جامعه حسابداران رسمی ایران جهت ایجاد تشکیلات و سازماندهی موسسه‌های حسابرسی بخش خصوصی، آموزش حرفه‌ای کارکنان بخش حسابرسی، مالی و واحدهای اقتصادی کشور، ارائه خدمات حرفه‌ای مالی و حسابرسی به بخشهای دولتی و خصوصی جهت به روزرسانی اطلاعات مالی و اقتصادی به منظور تصمیم‌گیری مناسب استفاده‌کنندگان اعم از دولتی و خصوصی به صورت کلان یا خاص در بخشهای مالی، بودجه، اقتصادی و برنامه‌های توسعه کشور، مالیات، بیمه و بورس، ایجاد واحد کنترل کیفیت در سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی جهت بررسی خدمات حرفه‌ای حسابرسان، رتبه‌بندی موسسه‌های حسابرسی خصوصی و برخورد انضباطی با تخلفهای احتمالی ناشی از ارائه خدمات حرفه‌ای و همچنین ارتباط مناسب جامعه حرفه‌ای کشور با مجلس، دولت، بانک مرکزی، بانکها، بیمه مرکزی، سازمان بورس و مراجع حرفه‌ای بین‌المللی.

سازمان

استاندارد شماره ۱ با عنوان «کنترل کیفیت در موسسه‌های ارائه‌کننده خدمات حسابرسی، سایر خدمات اطمینان‌بخشی و خدمات مرتبط» و استاندارد حسابرسی ۲۲۰ با عنوان «کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی» در ایران با موضوع کیفیت حسابرسی ارتباط دارند. این استانداردها تا چه اندازه به انتظارات مربوط به کیفیت حسابرسی پاسخ داده‌اند؟

موسوی داور

همان‌گونه که در استاندارد یک بیان شده است، موسسه‌های

حسابرسی برای کسب اطمینان از رعایت الزامهای حرفه‌ای، قانونی و مقرراتی و تهیه گزارش مناسب، باید سیستم کنترل کیفیت مناسبی را طراحی و اجرا کنند. در این رابطه، بررسی صلاحیت اخلاقی و حرفه‌ای صاحبکار جهت پذیرش کار، استقلال موسسه و کارکنان، تهیه قرارداد و بودجه‌بندی و زمان مناسب ارائه خدمات حرفه‌ای، تعیین مدیرمسئول کار و نیز کارگروه حسابرسی، آموزش کارکنان و پرداخت حقوق و مزایای مناسب و ارتقای آنان، مستندسازی مراحل کار، نظارت و بازبینی، بررسی کنترل کیفیت حین کار، خاتمه کار و زمان صدور گزارش مربوط، رعایت استانداردهای اخلاقی و حرفه‌ای، رفع اختلاف‌نظر گروه، استفاده از مشاورین، بررسی احتمال وجود شکایتهای و اتهامها علیه موسسه و نیز اطمینان معقول از ارائه اظهارنظر مناسب در گزارش نسبت به صورتهای مالی و اطلاعات مالی از موارد ضروری انجام و ارائه خدمات حرفه‌ای در چارچوب کنترل کیفیت موسسه می‌باشد.

موارد مذکور مرتبط با کنترل کیفیت از شرایط مطلوب و ایده‌آل در هر موسسه حسابرسی می‌تواند باشد، ولی با توجه به محدودیتهای در هر جامعه حرفه‌ای از جمله وجود منابع مالی لازم، وجود کارکنان آموزش دیده، رفتار صاحبکار و فشارهای بیرونی بر موسسه‌ها، محدودیت زمانی انجام کار، تعهدهای اخلاقی مدیران و کارکنان، مشکلات مالیات و بیمه در موسسه‌ها، رقابت ناسالم موسسه‌ها و نرخ‌شکنی نامعقول، بازار محدود کار و روابط ناسالم و غیرحرفه‌ای بخشی از همپیشگان و یا صاحبکار، پرداخت نشدن حقوق و مزایای کارکنان و تعویق ارتقای آنان می‌تواند با شدتهای مختلفی بر کیفیت انجام خدمات حرفه‌ای و گزارشهای صادرشده موسسه‌ها تاثیر گذارد.

البته موسسه‌های بزرگتر از جمله سازمان حسابرسی به دلیل دولتی بودن و داشتن منابع مالی به نسبت مناسب، و سایر موسسه‌های حسابرسی بزرگ به دلیل ارائه خدمات حرفه‌ای به شرکتهای بزرگ و تعداد کارهای مورد بررسی و در نتیجه داشتن منابع مالی مناسب‌تر، تا حد کمتری آسیب‌پذیر بوده و کنترل کیفیت مناسب و بهتری در رابطه با انجام خدمات حرفه‌ای دارند. از طرفی، موسسه‌های بزرگ و دارای شرکای ناهماهنگ و جزیره‌ای و نیز موسسه‌های کوچک به دلیل مشکلات ناشی از هماهنگی و نداشتن کارهای مناسب از لحاظ اندازه یا تعداد و

کیفیت در انجام کار موسسه‌های حسابرسی و در نتیجه گزارشهای حسابرسی صادر شده گردد. ارائه پیشنهاد تهیه استانداردهای جدید کنترل کیفیت به صورت تفصیلی و بیشتر از استانداردهای فعلی می‌تواند به جامعه حرفه‌ای کمک کند و مواردی را که در استانداردهای فعلی نیاز به بازنگری داشته، اصلاح کند.

علاوه بر این، جهت هماهنگی استانداردهای ملی ایران با استانداردهای بین‌المللی، ضروریست استانداردهای جدید کنترل کیفیت پس از نهایی شدن مورد استفاده مراجع حرفه‌ای ایران قرار گیرد.

البته این نکته قابل ذکر است که صرف وجود استانداردها و یا تدوین و بازنگری استانداردها از جمله استانداردهای کنترل کیفیت به تنهایی نمی‌تواند موجب ارتقای کیفیت کار و گزارشهای حسابرسی موسسه‌ها شود. بلکه با رفع مشکلات و موانع ذکر شده در بالا در رابطه با رعایت استانداردها و ارائه خدمات حرفه‌ای با رعایت کامل و مناسب استانداردها توسط موسسه‌ها از جمله استانداردهای مذکور، می‌تواند موجب افزایش کیفیت موسسه‌های حسابرسی و گزارشهای صادر شده آنان شود.

سازمان

اگر ممکن است به استانداردهای بین‌المللی جدید کیفیت و اهمیت بازبینی کار حسابرسی اشاره کنید و تاثیر احتمالی آنها بر کار حسابرسان را توضیح دهید.

موسوی داور

همانطور که در استاندارد کیفیت شماره یک درج شده، تعریف بازبینی شامل روشهای طراحی شده برای فراهم‌ساختن

حق الزحمه، نبود منابع مالی لازم و بی‌توجهی به استخدام کارکنان مناسب و آموزش آنان به‌طور کافی و مناسب، از لحاظ کنترل کیفیت و آسیب‌پذیری در معرض ریسکهای بیشتری می‌باشند.

لازم به یادآوری است که بخش قابل ملاحظه‌ای از استفاده‌کنندگان از خدمات حرفه‌ای اعم از بخش دولتی و خصوصی به دلایل مختلف بر ضرورت تهیه گزارشهای حسابرسی در چارچوب ضوابط و مقررات حرفه‌ای و دارای کیفیت مناسب توجه لازم را ندارند؛ از جمله به دلیل نداشتن شناخت کافی و مناسب از خدمات حرفه‌ای و کم‌توجهی به ضرورت داشتن اطلاعات مالی مناسب و اهمیت آن در تصمیم‌گیریهای مرتبط با اهداف واحد تجاری، صرفه‌جویی نامناسب در منابع مالی، نداشتن اخلاق حرفه‌ای مناسب، استفاده از روابط خاص و ناسالم رانتهی در برخی موارد، برخورد نکردن مناسب سهامداران و سازمان بورس و سایر مراجع ذیربط با هیئت‌مدیره شرکتها و تهیه‌کنندگان اطلاعات مالی، وابستگی سهامداران و هیئت‌مدیره در بخشهای دولتی و خصوصی با یکدیگر و با شرکای برخی موسسه‌های حسابرسی و بی‌توجهی به ضوابط و مقررات قانونی کامل و مناسب جهت برخورد با برخی از نمایندگان سهامداران (بخش دولتی)، هیئت‌مدیره و شرکای موسسه‌ها و مدیران بانکها و استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی، اهمیت و توجه لازم مبنی بر ضرورت تهیه گزارشهای حسابرسی در چارچوب ضوابط و مقررات حرفه‌ای. آنها به‌طور عمده تنها خواستار دریافت یک گزارش مقبول یا داشتن حداقل بندهای حسابرسی و قانونی جهت رفع تکلیف مسئولیت خود می‌باشند.

سازمان

تغییر و بازنگری استانداردهای کیفیت تا چه اندازه در بهبود کیفیت خدمات حسابرسان می‌تواند موثر باشد؟

موسوی داور

استانداردهای فعلی کنترل کیفیت در صورت رعایت توسط موسسه‌های حسابرسی اعم از بخش دولتی یا بخش خصوصی، بخش عمده‌ای از ریسکهای حسابرسی را پوشش خواهد داد و موجب افزایش کیفیت گزارشهای حسابرسی صادر شده می‌گردد.

با وجود این، موارد ذکر شده در پرسش پیش به‌ویژه نبود منابع مالی لازم در موسسه‌های حسابرسی، می‌تواند موجب کاهش

موسسه‌های حسابرسی باید

سیستم کنترل کیفیت مناسبی را

طراحی و اجرا کنند

توانایی مشاوره با دیگران و رده‌های بالاتر، قدرت تحلیل مسائل پیچیده حسابداری و حسابرسی ذکر شده در انجام رعایت ضوابط و مقررات حرفه‌ای موسسه، توانایی مقایسه موارد مشابه نکته‌های قابل توجه و بندهای گزارش با سایر کارهای حسابرسی دیگر از لحاظ استانداردها یا صنعت مربوط و جمع‌بندی مناسب نتایج کار بازرسی را داشته باشند.

سازمان

بازبینی‌کننده کار حسابرسی چگونه تعیین می‌شود و چه اختیاراتی دارد؟

موسوی داور

ضرورت دارد اشخاص بازرسی‌کننده توسط ارکان صلاحیت‌دار موسسه‌ها از جمله شرکا و هیئت‌مدیره و با توجه به شایستگی‌های لازم، انتخاب شوند. علاوه بر این، آنان در بازرسی کارهای حسابرسی اختیارات نامحدودی از جمله بررسی پرونده‌ها، مذاکره با مدیران امضاکننده و گروه حسابرسی، بررسی مستندات، چک‌لیست‌ها و استقلال کامل تحت نظر ارکان، صلاحیت‌دار داشته باشند.

گزارش‌های مربوط به تهیه اطلاعات مالی و پیش‌نویس گزارش‌های حسابرسی و همچنین نتایج گزارش بازرسی‌کننده در رابطه با هر کاری حسابرسی جهت تصمیم‌گیری به شرکا و هیئت‌مدیره موسسه و امضاکنندگان گزارش حسابرسی ارائه شده تا پس از بررسی و تحلیل نتایج حاصل، تصمیم‌گیری در رابطه با موارد درج‌شده و تهیه گزارش نهایی حسابرسی، انجام گیرد.

سازمان

به نظر شما رویکرد حسابرسی بر مبنای ارزیابی ریسک در ایران با چه مشکلاتی روبروست؟

موسوی داور

مشکلاتی به شرح زیر که در رابطه با انجام حسابرسی بر مبنای فرایند ارزیابی ریسک وجود دارد، موجب گردیده بخش عمده‌ای از حسابرسی‌های انجام‌شده در بخش‌های دولتی و خصوصی به‌ویژه حسابرسی صورتهای مالی سالانه، بدون توجه به فرایند ارزیابی ریسک و یا به‌طور ناقص انجام گیرد. علت استفاده نامناسب از فرایند ارزیابی ریسک در انجام حسابرسی ناشی از نبود منابع اطلاعاتی مناسب در رابطه با ریسک، ناقص بودن دستورعمل تهیه‌شده مربوط، استفاده

شواهدی از رعایت سیاستها و روشهای کنترل کیفیت موسسه‌ها توسط کارگروه در ارتباط با کارهای تکمیل شده می‌باشد.

در این رابطه بازرسی کارها موجب می‌شود که کارها قبل از صدور گزارش مورد بررسی مجدد افراد ذیصلاح قرار گرفته و از انحرافهای ناشی از رعایت‌نشدن استانداردها از جمله در رابطه با مستندسازی، رفع موارد معوق، اعمال سیاستها و روشهای تعیین‌شده موسسه‌ها در انجام کارها، ارزیابی بی‌طرفانه قضاوت‌های عمده مورد استفاده در تهیه گزارش، انحرافهای احتمالی گزارشگری مالی و گزارش‌های حسابرسی جلوگیری و گزارش‌های باکیفیت‌تری صادر گردد. جهت اعمال بازرسی، ابتدا ضرورت دارد موسسه‌ها دستورعمل سیاستها و روشهای کنترل کیفیت را با توجه به انواع خدمات حرفه‌ای موسسه و در چارچوب استانداردهای حسابرسی، تهیه کنند.

پس از تهیه دستورعمل مربوط، واحد یا اشخاص خاصی باید برای بازرسی کارها تعیین گردد و اشخاص مذکور مکلف به بازرسی کارها در چارچوب استانداردهای حسابرسی و ضوابط و مقررات موسسه باشند.

اشخاص تعیین‌شده باید زیر نظر شرکا و هیئت‌مدیره موسسه دارای سابقه کار حرفه‌ای مناسب و تخصص لازم در بررسی و شناخت استانداردهای حسابداری و حسابرسی (حداقل در رده مدیر حسابرسی)، بادقت و حوصله، دارای استقلال و بدون وابستگی به گروه حسابرسی و مدیران امضاکننده گزارش،

مسئولیت نهایی پاسخگویی

در رابطه با

سیستم مدیریت کنترل کیفیت

با شرکا و هیئت‌مدیره

موسسه‌های حسابرسی است

موسسه‌های حسابرسی و با توجه به شرایط در موسسه و نیز هر کار حسابرسی از جمله اندازه شرکتها، پیچیدگی کار و ریسکهای آن، دولتی یا خصوصی بودن کار، نوع حسابرسی و سایر شرایط دستورعمل مذکور، تعدیل و مورد استفاده قرار گیرد.

سپاس

درباره رویکرد مبتنی بر ریسک برای طراحی، استقرار و عملیاتی کردن اجزای سیستم مدیریت کیفیت در موسسه‌های حسابرسی، که در استاندارد مدیریت کیفیت آمده است کمی توضیح بدهید.

موسوی داور

منظور از رویکرد مذکور، انجام حسابرسیهای موسسه‌های حسابرسی به خصوص حسابرسی صورتهای مالی سالانه شرکتها در چارچوب مقررات و دستورعملهای حسابرسی مبتنی بر ریسک می‌باشد. به عبارتی، بابت انجام کار حسابرسی و با توجه به ویژگیهای هر شرکت به شرح زیر، دستورعمل ریسک باید مورد توجه قرار گیرد.

در این رابطه با توجه به این که حسابرسیهای انجام شده توسط موسسه‌ها در چارچوب سیستم مذکور انجام می‌گیرد، ضروری است جهت اعمال استانداردهای مدیریت کنترل کیفیت در موسسه‌ها، رویکرد مذکور در طراحی، استقرار و عملیاتی کردن اجزای سیستم مدیریت کنترل کیفیت، مورد توجه قرار گیرد.

همچنین، عوامل و ویژگیهایی که می‌تواند بر استفاده از رویکرد مذکور در هر کار حسابرسی شرکتها مورد رسیدگی تاثیرگذار باشد، عبارت از اندازه و پیچیدگی کار، نوع صنعت، تعداد کارکنان، محل و شعبه‌های آن، دولتی یا خصوصی بودن، تعداد سهامداران، میزان حسابرسی بخش توسط حسابرسان دیگر، وجود واحد حسابرسی داخلی، سهامی عام و بورسی بودن، برون سپاری خدمات مالی و گزارشگری مالی، استفاده از فناوریهای اطلاعاتی در تهیه اطلاعات مالی و فعالیتهای عملیاتی و همچنین انجام حسابرسیهای میان دوره‌ای به عنوان عوامل و نیز ویژگیهای خاص واحدهای مورد رسیدگی در مورد چگونگی استفاده از رویکرد حسابرسی مبتنی بر ریسک می‌باشد.

سپاس

برای شما در ارتقای کیفیت کار حسابرسی توفیق آرزو

می‌کنیم.

از فرمهای زیاد و پیچیده در ارزیابیهای اولیه و حین کار، کلی بودن دستورعمل تهیه شده بدون توجه به اندازه شرکتها و همچنین به روزرسانی نشدن دستورعمل تهیه شده می‌باشد. علاوه بر موارد مذکور، نبود منابع مالی کافی و مناسب در بیشتر موسسه‌ها، نبود آموزش کارکنان، زمان بر بودن انجام فرایند حسابرسی ریسک، نبود علاقه مندی کارکنان به انجام حسابرسی مبتنی بر ریسک با توجه به پیچیدگیهای آن و نیز علاقه به انجام حسابرسی سنتی، محدودیتهای زمانی در انجام کار حسابرسی و صدور گزارش حسابرسی، موجب استفاده نامناسب از ضوابط و مقررات تعیین شده در رابطه با حسابرسی مبتنی بر ریسک در بخش عمده‌ای از حسابرسی می‌باشد.

با توجه به موارد پیش گفته، اهداف و ریسکهای کیفی در رابطه با فرایند ارزیابی ریسک به عنوان جزئی از مدیریت کیفیت در حال حاضر برای موسسه‌های حسابرسی ایران به سادگی قابل دستیابی نبوده و جهت اجرایی شدن حسابرسی مذکور رفع مشکلات یادشده ضروری است.

سپاس

مسئول نهایی در مورد سیستم مدیریت کیفیت در موسسه‌های حسابرسی چه کسی است؟

موسوی داور

با توجه به ضوابط و مقررات قانونی و حرفه‌ای، مسئولیت نهایی پاسخگویی در رابطه با سیستم مدیریت کنترل کیفیت موسسه‌های حسابرسی با شرکا و هیئت مدیره موسسه‌های مذکور می‌باشد. ولی از لحاظ جامعه حسابداران رسمی ایران، سازمان بورس و سایر مراجع ذیربط، علاوه بر مسئولیت نهایی ارکان صلاحیت دار موسسه‌ها، مدیران امضاکننده گزارشها نیز مسئولیت پاسخگویی داشته و مشمول ضوابط و مقررات انضباطی می‌باشند.

سپاس

آیا همه موسسه‌های حسابرسی، بزرگ و کوچک، به یک نوع سیستم کیفیت نیاز دارند؟

موسوی داور

پاسخ در رابطه با سوال مذکور خیر می‌باشد. ولی ضرورت دارد از طریق مراجع حرفه‌ای از جمله سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی ایران، ضوابط و مقررات کافی سیستم مدیریت کنترل کیفیت طبق دستورعملی تدوین شده و توسط